

Полтавський державний аграрний університет
Центр українсько-європейського наукового співробітництва

Всеукраїнське науково-педагогічне
підвищення кваліфікації

ЦИФРОВА ЕТИКА ТА ЛЮДИНОЦЕНТРИЧНА ПЕДАГОГІКА В ЕПОХУ ШІ: ПСИХОГІГІЄНА, МЕДІАГРАМОТНІСТЬ ТА ЛІДЕРСТВО

29 вересня – 9 листопада 2025 року

Львів – Торунь
Liha-Pres
2025

УДК [171:004+37.013.41]:004.8(062.552)
Ц 75

Організаційний комітет:

Галич Олександр Анатолійович – кандидат економічних наук, професор, ректор Полтавського державного аграрного університету, *голова організаційного комітету*;

Аранчій Валентина Іванівна – кандидат економічних наук, професор, перший проректор Полтавського державного аграрного університету, *заступник голови організаційного комітету*;

Горб Олег Олександрович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків Полтавського державного аграрного університету, *заступник голови організаційного комітету*;

Дорошенко Андрій Петрович – кандидат економічних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної роботи Полтавського державного аграрного університету, *заступник голови організаційного комітету*;

Вакуленко Юлія Валентинівна – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, керівник Навчально-наукового центру інформаційно-комунікаційних освітніх технологій та освіти дорослих Полтавського державного аграрного університету;

Дудник Володимир Васильович – кандидат технічних наук, доцент, керівник відділу із забезпечення освіти дорослих та інноваційного розвитку Полтавського державного аграрного університету.

Цифрова етика та людиноцентрична педагогіка в епоху ШІ: психогігієна, медіаграмотність та лідерство : матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 29 вересня – 9 листопада 2025 року. – Львів – Торунь : Liha-Pres, 2025. 144 с.
ISBN 978-966-397-554-2

У збірнику представлено матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації «Цифрова етика та людиноцентрична педагогіка в епоху ШІ: психогігієна, медіаграмотність та лідерство» (29 вересня – 9 листопада 2025 року).

УДК [171:004+37.013.41]:004.8(062.552)

© Полтавський державний аграрний університет, 2025

ISBN 978-966-397-554-2

© Центр українсько-європейського наукового співробітництва, 2025

ЗМІСТ

Переддипломна практика здобувачів вищої освіти як складова людиноцентричної підготовки в умовах цифрової епохи	
Бернацький А. В.	6
Опосередкована активація навичок психогігієни під час навчання німецької мови у ВНЗ	
Бєлєзьорова О. М.	8
Цифрове волонтерство: нові компетентності та етичні виклики в епоху ШІ	
Білецький О. П.	10
Мультимедійні можливості штучного інтелекту для розвитку комунікативної компетенції майбутніх судоводів	
Бойко К. Л.	13
Digital ethics and humanistic foundations of pedagogy in the era of intelligent technologies	
Burkovska Z. Ye.	16
Цифрова етика в умовах інтеграції ШІ	
Гензицька О. С.	17
Використання штучного інтелекту під час вивчення іноземної мови майбутніми фахівцями музичного профілю	
Голубова Г. В., Лісовська Р. К.	20
Інноваційні підходи до створення високоефективних бетонів на основі рециркульованих заповнювачів	
Грабовчак В. В.	23
Штучний інтелект у державній службі як інструмент модернізації управління	
Грищук А. Б.	27
Готовність майбутніх викладачів іноземної мови до студентоцентрованого навчання здобувачів вищої освіти як значущий результат їхньої професійної підготовки на засадах людиноцентризму	
Добров В. Я.	30
Використання цифрових технологій у біотехнологічних дослідженнях: етичні аспекти та виклики	
Зеленянська Н. М.	33
Медіаграмотність в освіті в умовах розвитку штучного інтелекту	
Іващенко А. М.	37
Значення критичного мислення для ефективного використання інструментів штучного інтелекту в освітньому процесі	
Калгіна І. Д.	39
Особливості формування медіаграмотності у здобувачів освіти закладів загальної середньої освіти України під час війни	
Кохман М. В.	41

Архітектонічна модель цифрової культури майбутніх педагогів професійного навчання: від етичних норм до практичних компетентностей	
Кузнєцов Є. С.	44
Освіта як інструмент формування ефективної системи публічного управління в Україні	
Кузьменко Г. О.	53
Освіта як соціальний інститут в епоху ШІ: формування цифрової етики та медіаграмотності через людиноцентричне лідерство	
Кушко І. С.	56
Етичні принципи проектування PhD-досліджень в епоху штучного інтелекту	
Лебідь О. В.	61
Людиноцентричний підхід і цифрова етика у динамічному аналізі потреб ESP: роль ШІ в оновленні начальних програм	
Лисенко К. В., Дороніна Н. В.	64
Досвід використання генеративного штучного інтелекту в економіко-математичному моделюванні	
Лисенко О. А.	70
Лідерство і інформаційна етика як складові гуманістичної освіти майбутнього	
Литвин К. В.	73
Етичний вимір цифрової освіти	
Лісовська І. О., Ричка Т. І.	76
Етика відносин з ШІ при викладанні та перевірці робіт з дисципліни «Геоінформаційні системи в задачах моніторингу»	
Люсак А. В.	78
Застосування інтуїтивного підходу при викладанні теорії ймовірностей	
Макушенко І. А.	81
Формування етичних і моральних норм у професійній діяльності працівників охорони здоров'я	
Малофій М.Л.	84
Етика використання штучного інтелекту в освітньому процесі	
Масюк О. М.	86
Інформаційне перевантаження і когнітивна втома: виклики для сучасного педагога	
Мельник М. В.	89
Фонетика як основа формування іншомовної компетентності	
Ніколаєску В. І.	91
Рольові ігри як каталізатор розвитку креативного мислення та мовленнєвих навичок	
Ніколаєску С. В.	93
Науково-методичне та інформаційне забезпечення оцінювання родючості ґрунтів	
Пліско І. В.	95

Educational strategies for preserving human-centered values in the age of AI Polieieva Yu.S.	98
Вплив використання штучного інтелекту на мотивацію о навчання учнів закладів професійно-технічної освіти Помогайбо О. В.	101
Етична складова штучного інтелекту Ротова Н. В.	103
Штучний інтелект у викладанні німецької мови: етичні та психогігієнічні виклики для педагога Рябокучма Т. О.	106
Project-based learning as a tool to develop foreign language communicative competence of international higher education students Savytska L. V.	108
Integrating large language models into behavioral finance course Semko R. B.	112
Основні принципи людиноцентричної педагогіки у вищому військовому навчальному закладі в умовах впровадження штучного інтелекту Соболєва С. М.	115
Artificial Intelligence in distance IT Education Struk I. V.	119
Економічна аналітика як інструмент підвищення прозорості публічного управління в Україні Телендій А. А.	122
Специфіка ІІІ-компетентності філолога: обґрунтування дуальної моделі підготовки «користувач-критик» Терзійський А. М.	125
Лідерство в освіті в епоху штучного інтелекту: виклики, стратегії та перспективи Тюріна В. О., Данченко І. О.	129
Людиноцентризм як стратегічний вектор перспективного розвитку вищої освіти в добу цифрової трансформації Цокур О. С.	133
Людиноцентричний підхід у сфері гостинності та туризму Чернихівська А. В.	137
Роль цифрової етики у формуванні педагогічної готовності майбутніх педагогів до використання штучного інтелекту у професійній діяльності Шульга О.В.	140
Мобільний аудіогід в контексті людиноцентричної педагогіки епохи ІІІ Щербань А. Л.	142

майбутнього можлива лише за умови гармонійного поєднання технологічного прогресу та гуманістичних цінностей освіти.

Література:

1. Aljabr F. S. Ethical and pedagogical implications of AI in language education: An empirical study at Ha'il University. *Acta Psychologica*. 2024. Vol. 251. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0001691824004839> (дата звернення: 25.10.2025).
2. Almaki, S. H., Mafarja N., Al Mansoori H. M. S. Teacher well-being and use of artificial intelligence applications and tools: Moderation effects of leadership support in inclusive classroom. *STEM Education*. 2025. Vol. 5. Issue 1. Pp. 109–129.
3. Artificial intelligence in education. *UNESCO*. URL: <https://www.unesco.org/en/digital-education/artificial-intelligence> (дата звернення: 25.10.2025).
4. Fyka A.M. Artificial Intelligence in Foreign Language Education. *European Journal of Engineering and Technology Research*. 2024. Vol. 1. Pp. 63–68.

PROJECT-BASED LEARNING AS A TOOL TO DEVELOP FOREIGN LANGUAGE COMMUNICATIVE COMPETENCE OF INTERNATIONAL HIGHER EDUCATION STUDENTS

Savytska L. V.

*PhD in Philology, Associate Professor,
Head of the Department of Foreign Languages
and Cross-Cultural Communication
Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics
Kharkiv, Ukraine*

In the context of globalization, characterized by multilingualism and intensified communication processes, the development of foreign language communicative competence (FCC) represents a fundamental component of communicative culture. For students of higher education, particularly those preparing for careers in economic specializations, FCC constitutes an essential prerequisite for effective professional interaction in the international business environment.

The contemporary educational paradigm necessitates a shift from traditional approaches to foreign language instruction in higher education

toward a dynamic, competence-oriented model. This transition involves replacing passive learning technologies with active methods that foster the disclosure of students' internal potential, transforming their role from passive recipients of knowledge into proactive learners prepared for self-education and self-realization, as well as capable of critical thinking and practical application. In this context, the lecturer's role extends beyond managing the learning process to guiding and supporting students in their personal and professional development.

From this perspective, modern education should emphasize the active use of intensive methods, forms, and tools in teaching Ukrainian as a foreign language (UFL) to ensure effective knowledge acquisition. One of the most productive approaches to fostering foreign language communicative competence (FCC) among international students in higher education is the integration of project-based learning technologies. This approach incorporates methods such as the project-based method itself, the case method, the capstone method, and game-based learning techniques within project-oriented frameworks.

Project-based learning activities are directed toward the development of students' cognitive abilities, critical and creative thinking, as well as their capacity to construct knowledge independently and effectively navigate the information environment. By engaging students in real-world projects, this approach promotes active participation and deeper comprehension. The learning process culminates in the creation of a project that not only demonstrates the competencies acquired but also serves as a concrete product of the students' educational experience.

Various scholars have characterized project-based learning in multiple ways: "learning through practical experience, where the emphasis is on real situations that require a solution" [1]; "a purposeful action that is a typical unit of a decent life and takes place in a social environment with a mandatory result" [2, 320–321]; "a purposeful act of activity based on the interests of the child" [3, c. 151]; "a set of educational and cognitive techniques through which students acquire knowledge and skills in the process of planning and independently performing certain practical tasks with a mandatory presentation of the results" [4].

Scholars emphasize that project-based learning fosters active, purposeful student engagement, facilitating learning through practical experience and developing research and creative skills. This project-based technology involves acquiring knowledge through dynamic activities such as planning, investigation, analysis, research, synthesis, and presentation, all conducted in contexts that closely mirror real-life situations.

The core idea of project-based learning for studying Ukrainian as a foreign language is to shift the focus from mechanical reproduction and

exercise execution to active cognitive engagement, requiring mastery of specific language tools. In this context, the project method becomes both relevant and essential, as it enables the creative application of language material. It transforms Ukrainian as a foreign language course into dynamic discussion and research forums, where meaningful, practical, and feasible problems are solved through intercultural interaction.

Below there is an example of intensive learning using project-based technologies in a course "Ukrainian as a foreign language" (UFL) at S. Kuznets Kharkiv National University of Economics (KhNUE) [5].

The case study built around a real economic situation that concerns economic reforms or business strategies in Ukraine. This will allow international students to integrate economic knowledge with the study of Ukrainian as a foreign language.

Case: Developing a business strategy for an international company to enter the Ukrainian market for foreign second (master's) level students studying at the educational programme (EP) in the field of "International Business", specialty 292 International Economic Relations.

Case Study: Imagine that a foreign company, such as a consumer goods manufacturer, is planning to enter the Ukrainian market. Your team acts as a group of consultants responsible for developing a comprehensive market entry strategy. You must consider key factors, including economic conditions, legal regulations, and cultural nuances that may impact the company's success. Your task is to prepare a detailed market entry plan in a foreign language. This plan should include an economic analysis, as well as well-researched marketing strategies tailored to the Ukrainian market. Be prepared to present and justify your proposals, demonstrating a clear understanding of the business environment and strategic decision-making.

Stages of implementation:

1. ***Market research:*** students should investigate the economic situation in Ukraine, such aspects as the level of competition, regulations, tax system, costs of doing business, etc. They must conduct this analysis in Ukrainian, relying on relevant sources (articles, reports, statistics, etc.).

2. ***Economic analysis:*** Students should assess the potential risks and benefits of a company entering the Ukrainian market. For example, investigate how changes in the tax system or legislation affect foreign investment. Study and use economic terminology in Ukrainian related to investments, market strategy, taxation, etc.

3. ***Marketing Strategy:*** Students develop the marketing strategy to promote a product or service on the Ukrainian market, taking into account local consumer preferences and cultural characteristics. Students should

describe it in Ukrainian, using language structures and professional vocabulary correctly.

4. *Preparing a presentation*: Students prepare and present the outcomes of their case study in Ukrainian. They should explain, how their plan takes into account Ukrainian economic realities and legislative constraints, demonstrating proper language proficiency in a professional context.

5. *Discussion and Problem-Solving*: Other students and the teacher ask questions, which the team answers by explaining and justifying their solutions. This process enhances critical thinking and communication skills, helping students engage effectively in real-life discussions and debates on economic issues.

Conclusion: this case enables students to not only integrate economic knowledge into language learning but also actively use the Ukrainian language to address specific business challenges. International students enhance their professional vocabulary, economic analysis skills, communication abilities, and teamwork, all of which are crucial for their future careers.

The case method engages higher education students with real-world scenarios in economics, business, science, and technology, fostering critical thinking and problem-solving under authentic market conditions. In a course Ukrainian as a Foreign Language (UFL), it proves especially effective, as students solve professional tasks in the target language, enhancing both engagement and practical relevance. Case tasks may draw on real, partially real, or hypothetical situations, requiring international students to analyze problems and propose solutions in Ukrainian, applying their professional knowledge and personal experience.

Experience at S. Kuznets KhNUE confirms the effectiveness of project-based learning in foreign language education. It has been shown to improve students' language proficiency, intercultural communication, and adaptability to globalized environments. Empirical testing further demonstrated that project-based learning, as a form of independent work, deepens immersion in the target language and supports the development of communicative culture.

Thus, project-based approaches serve as an effective means of aligning education with contemporary demands for highly qualified specialists with advanced professional foreign language skills. Future studies should investigate expanded methodological applications of project-based learning and its influence on the acquisition of broader professional competencies.

Bibliography:

1. Dewey, J. *Democracy and Education*. New York : Macmillan, 1916. URL: <https://nsee.memberclicks.net/assets/docs/KnowledgeCenter/>

BuildingExpEduc/BooksReports/10.%20democracy%20and%20education%20by%20dewey.pdf

2. Kilpatrick, W. H. (1918). The Project Method. The Use of the Purposeful Act in the Educative Process. *Teachers College Record*, 1929, 319–334. URL: <https://www.education-uk.org/documents/kilpatrick1918/index.html>

3. Osvitni tekhnolohiyi. O. M. Pyekhota, A. Z. Kiktenko, O. M. Lyubars'ka ta in.: [navch.-metod. posibnyk]. Za red. O. M. Pyekhoty. K. : Vyd-vo A.S.K., 2001. 255 s.

4. Polat YE. S. Novi pedahohichni ta informatsiyni tekhnolohiyi v systemi osvity. Vydavnychyy tsentr «Akademiya», 2003. 272 s.

5. Enhancing foreign language communicative competence of international higher education students through project-based learning. *Mono-graphic series «European science»*, Karlsruhe, Germany, Apr 5, 2025. URL: <https://doi.org/10.30890/2709-2313.2025-38-03-005>

INTEGRATING LARGE LANGUAGE MODELS INTO BEHAVIORAL FINANCE COURSE

Semko R. B.

*Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor at the Department of Finance
National University of “Kyiv-Mohyla Academy”
Kyiv, Ukraine*

Traditional Finance is largely based on rigorous mathematical concepts that can be relatively easily automated. For example, estimation of forecasting models and subsequent deployment to production is a standard task used by trading algorithm for a long time. However, after Great Recession of 2007–2008, the spark of robo-advisers wealth management services posted a question whether financial advice can be provided exclusively on such mathematical concepts as Modern Portfolio Theory developed by Markowitz (1952) and further extended with models such as Black-Litterman framework (1991). While constructed portfolio may minimize the risk for a given level of return or maximize the return of a given level of risk, it still completely ignores potential behavioral biases that clients may exhibit. Such issues can be addressed by the application of Behavioral Finance (BF) concepts that are trying to describe how people behave rather than how they must act under the assumption of rational economic men who always try to maximize their utility having full access

ВСЕУКРАЇНСЬКЕ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНЕ
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

**ЦИФРОВА ЕТИКА ТА
ЛЮДИНОЦЕНТРИЧНА ПЕДАГОГІКА
В ЕПОХУ ІІІ: ПСИХОГІГІЄНА,
МЕДІАГРАМОТНІСТЬ ТА ЛІДЕРСТВО**

29 вересня – 9 листопада року

Підписано до друку 10.11.2025. Формат 60×84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman. Цифровий друк.
Умовно-друк. арк. 8,28. Тираж 100. Замовлення № 1125-104.
Ціна договірна. Віддруковано з готового оригінал-макета.

Українсько-польське наукове видавництво «Liha-Pres»

79000, м. Львів, вул. Технічна, 1

87-100, м. Торунь, вул. Лубіцка, 44

Телефон: +38 (050) 658 08 23

E-mail: editor@liha-pres.eu

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

ДК № 6423 від 04.10.2018 р.